

Funded by
the European Union

Erasmus+ projektas

„Inovatyvi metodika dainavimo mokytojams“
(*Innovative methodology for singing teachers*)

II modulis

„Balso aparato sandara ir
funkcionavimas“

<https://vocalteaching.lt/>

2023-01-20

Vilnius

doc. Eglė Juozapaitienė
Vokalinės pratybos
„Dainuojame žaisdami,
žaidžiame dainuodami“

Vokaliniai pratimai

- 1. „Aplodismentai“ – plojimai
- 2. „Kvėpavimo sparnai“ – pratimas kvėpavimo lavinimui
- 3. „Grojimas akordeono dumplėmis“ – pratimas kvėpavimo lavinimui
- 4. „Automobilis“ – garsinis pratimas naudojant priebalses „Brrr“
- 5. „Motociklas“ – garsinis pratimas „Rrrr“
- 6. „Žoliapjovė“ – garsinis pratimas „Žžžž“
- 7. Mormorando – „Bocca chiusa“ – garsinis pratimas uždara burna
- 8. „Šuniuko lekavimas“ – pratimas ryklės ir liežuvio atpalaidavimui
- 9. „Arklio jojimas“ – garsinis jojimo imitavimas
- 10. „Pelėda“ – garsinis pelėdos ūkavimas
- 11. „Žiovulys“ – gomurio ir ryklės atidarymas
- 12. „Gegutė“ – garsinis gegutės kukavimas
- 13. „Staigmena-siurprizas“ – ryklės atidarymui
- 14. „Draugo kvietimas“ – pratimas naudojant balses ir aktorinį meistriškumą
- 15. „Juokas“ – juoko imitavimas

Funded by
the European Union

Erasmus+ projektas

„Inovatyvi metodika dainavimo mokytojams“
(*Innovative methodology for singing teachers*)

II modulis

„Balso aparato sandara ir
funkcionavimas“

<https://vocalteaching.lt/>

2023-01-20

Vilnius

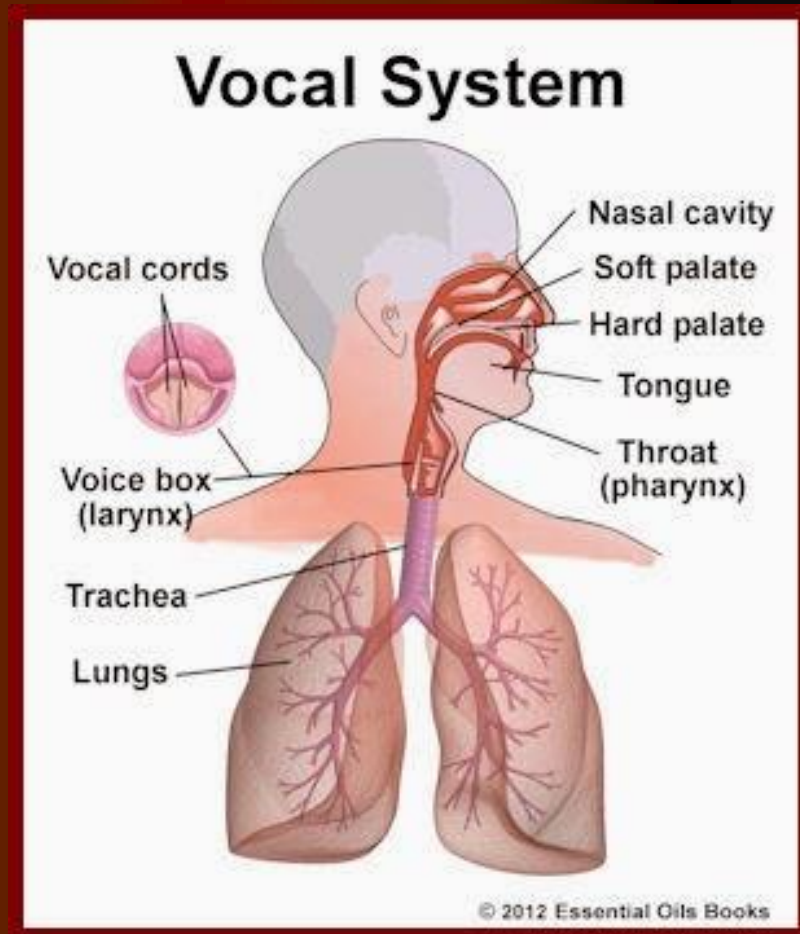

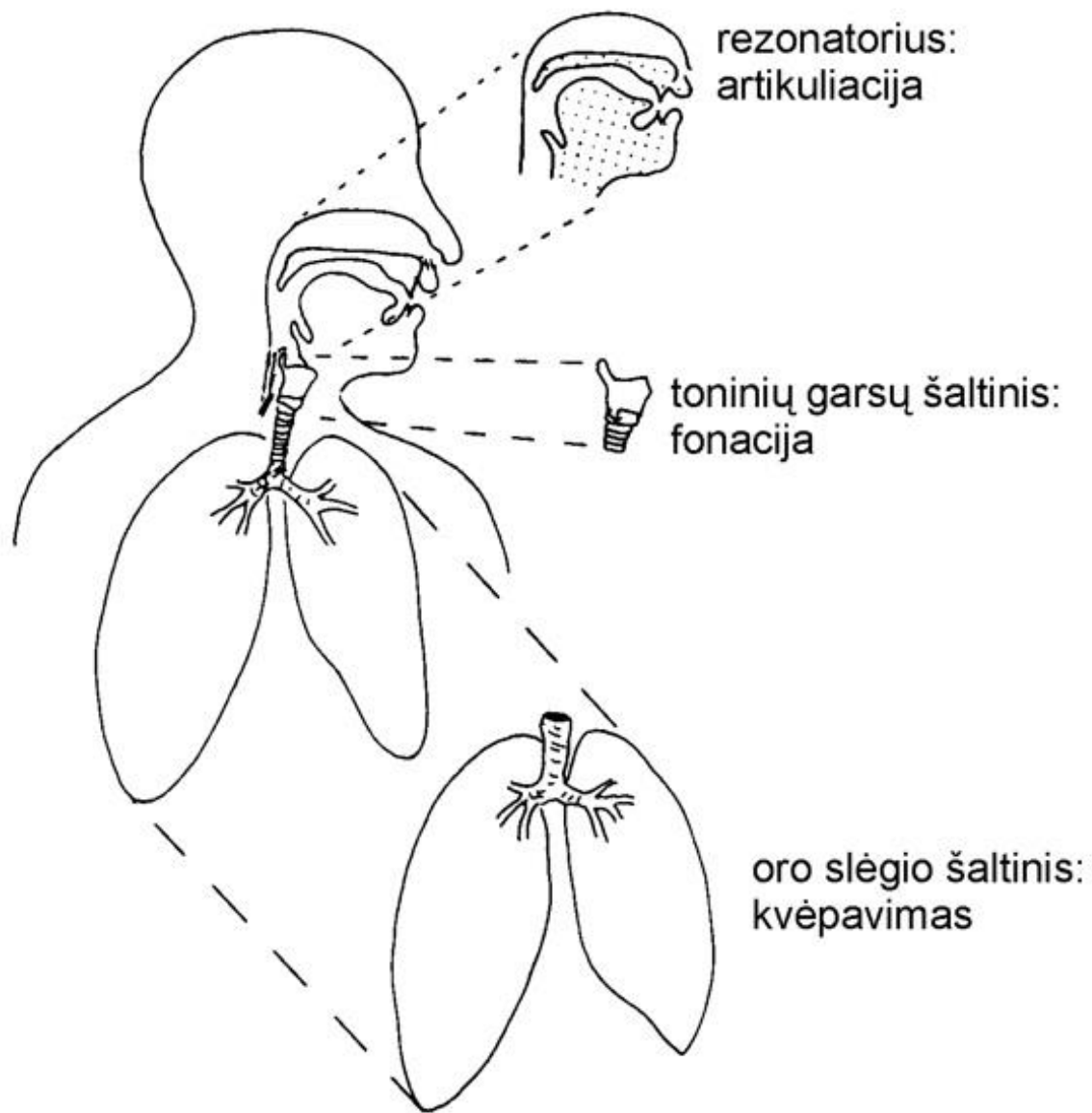
Funded by
the European Union

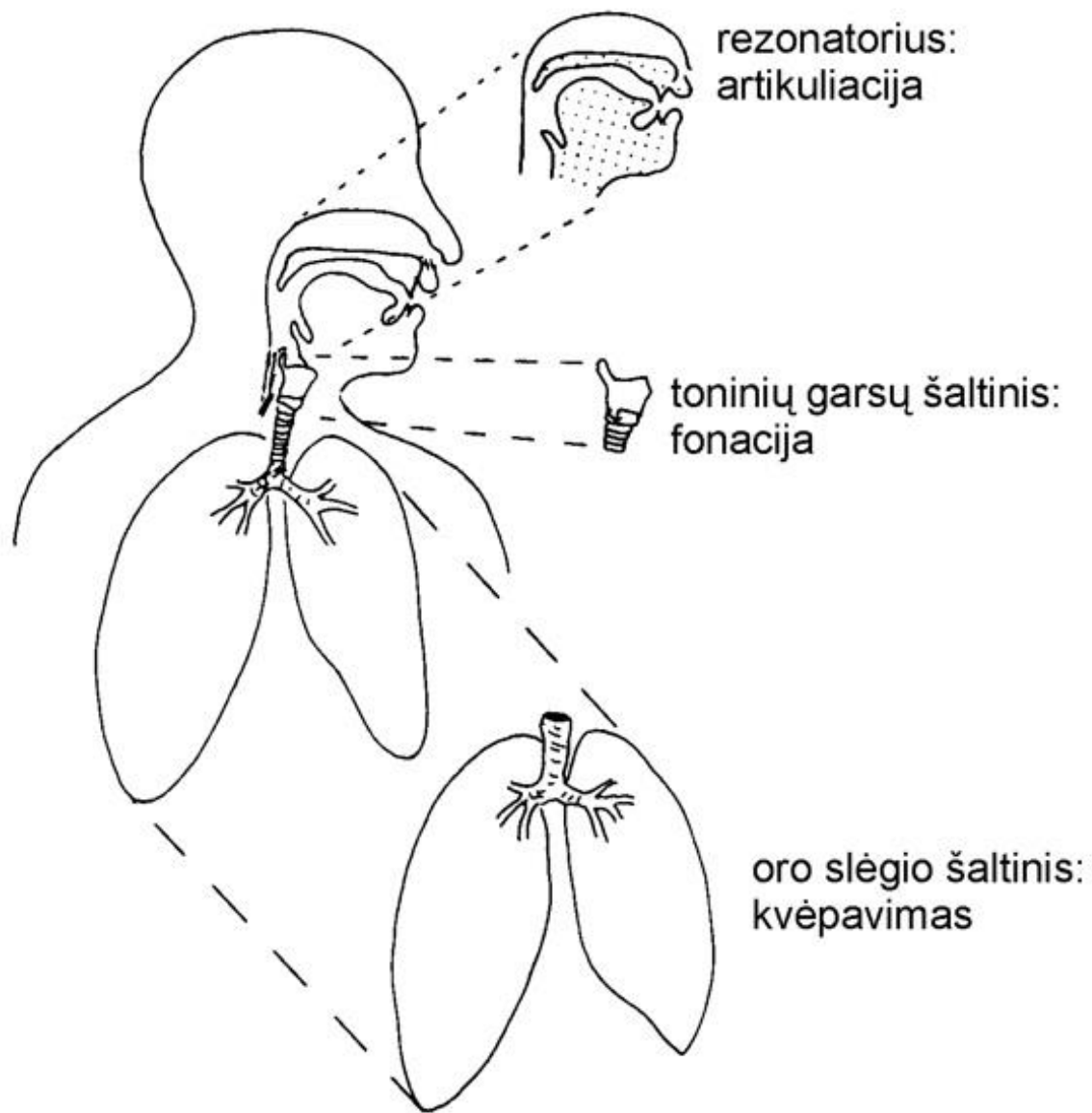
- Pagrindinės balso aparato akustinės, fiziologijos ir psichologinės žinios.
- Kvėpavimo aparatas. Gerklos ir balso klostės. Rezonatorių sistema. Artikuliacinis aparatas.
- Balsų klasifikacija, balso tipo nustatymas.
- Garso ataka.
- Balso registrai.
- Kuo skiriasi balsas nuo kito muzikos instrumento?
- Vokalinės pratybos (pratimai) ir jų reikšmė balso lavinimui.
- Vokalizės ir jų įvairovė.

Pagrindinės balso aparato akustinės, fiziologijos ir psichologinės žinios

- Balso aparatą sudaro:
 - Kvėpavimo sistema
 - Gerklos ir balso klostės
 - Rezonatorių sistema
 - Artikuliacinis aparatas

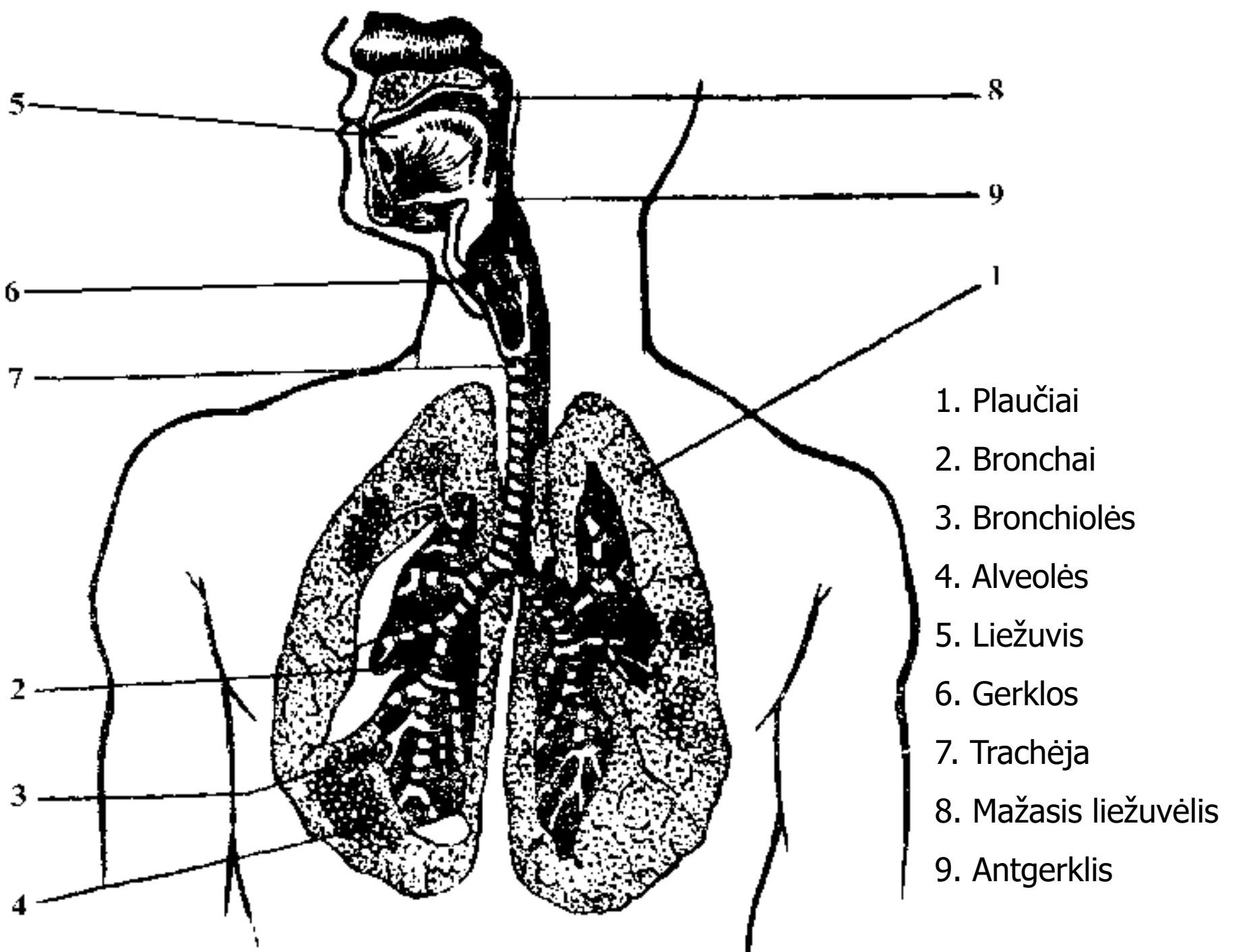

Kvėpavimo sistemą sudaro:

- Diafragma
- Plaučiai
- Bronchai (Bronchai (lot. bronchi) - kvėpavimo sistemos dalis, kurią sudaro standūs vamzdeliai, kuriais oras iš trachėjos patenka į plaučius).
- Trachėja
- Bronchiolės ir alveolės
 - Bronchiolės - oro kanalai, susidarę išsišakojus bronchams. Jos praleidžia orą į alveoles).
 - Alveolės – smulkiausias pūslelės, esančios plaučio bronchiolės gale.
- Šonkauliai
- Tarpšonkauliniai raumenys

Gerklas ir balsio klostės

- Gerklas sudaro virš trachėjos esanti žiedinė kremzlė. Jos priekinėje dalyje kampu perlenkta kremzlinė plokštelė – skydinė kremzlė, dar vadinama Adomo obuoliu.
- Priekinėje gerklų dalyje iš vidinės pusės tarpusavyje susijusios, prie skydinės kremzlės yra pritvirtintos balsio klostės.

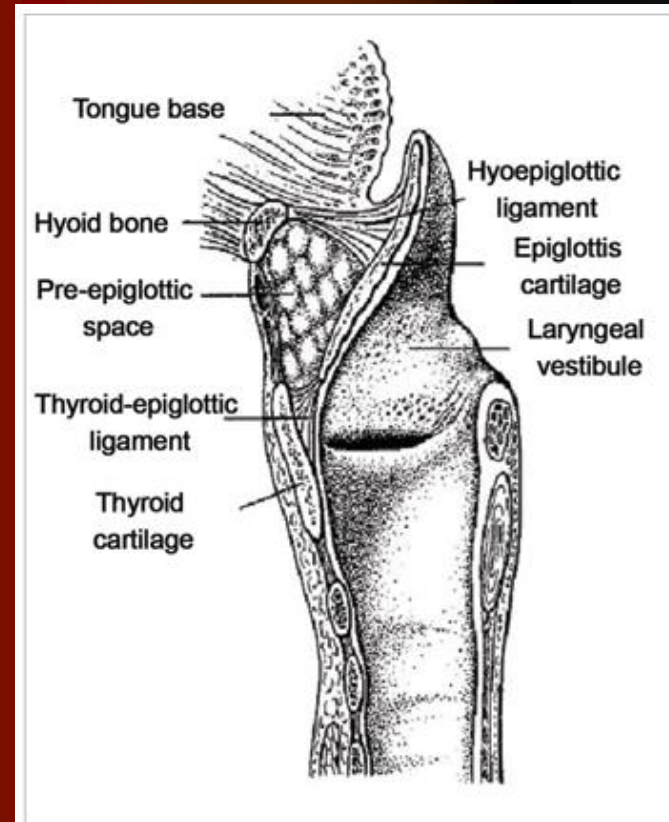
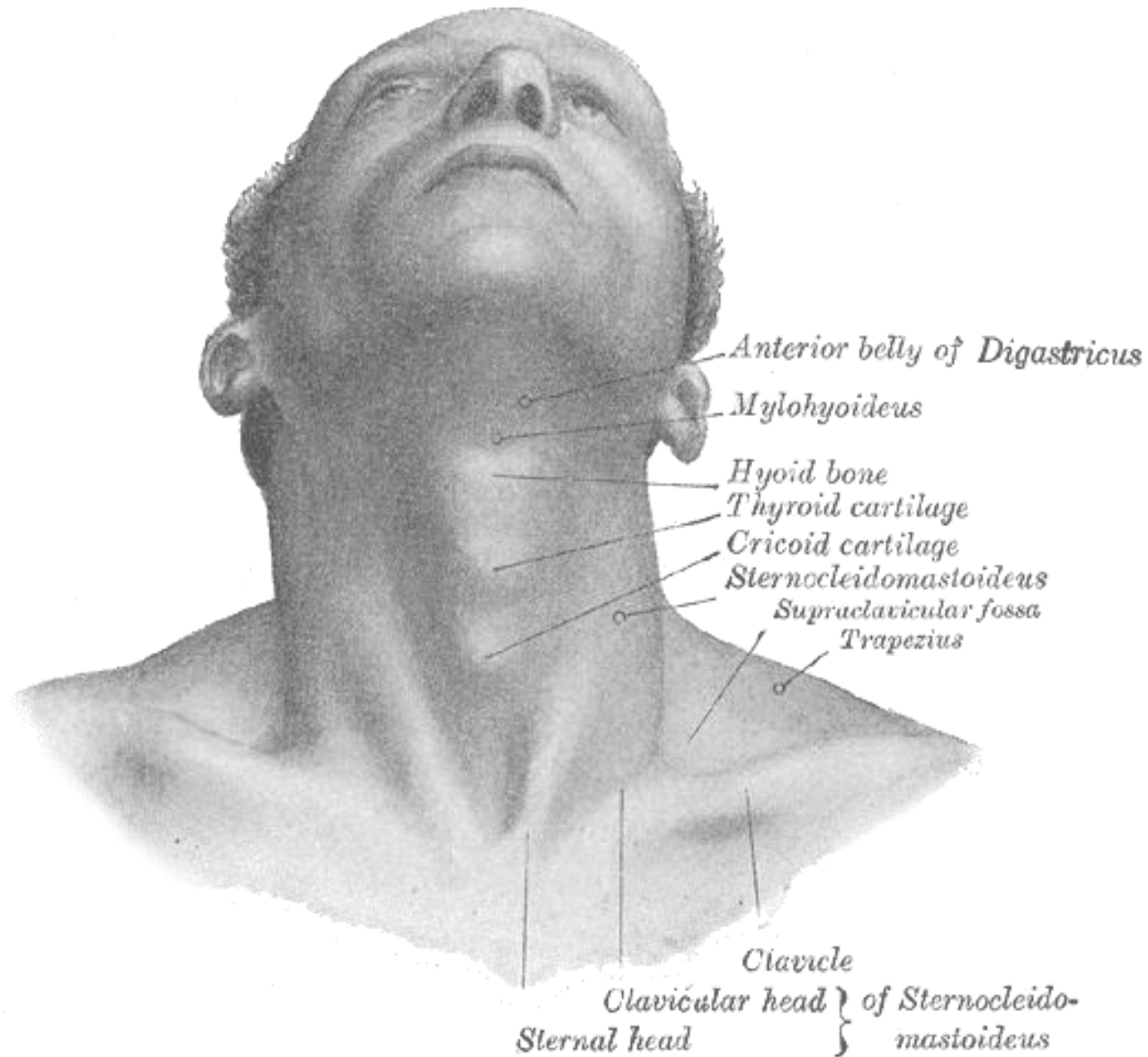
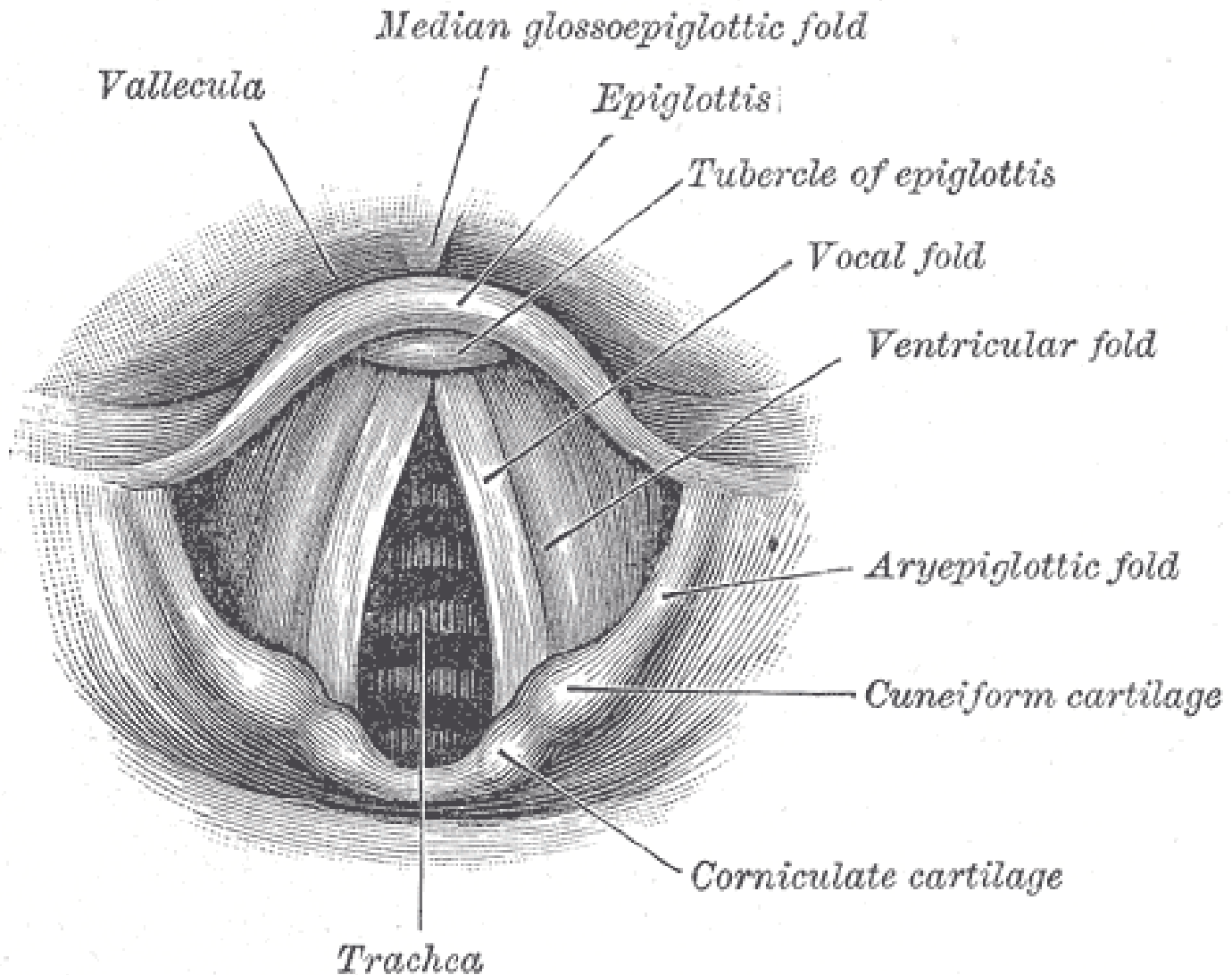

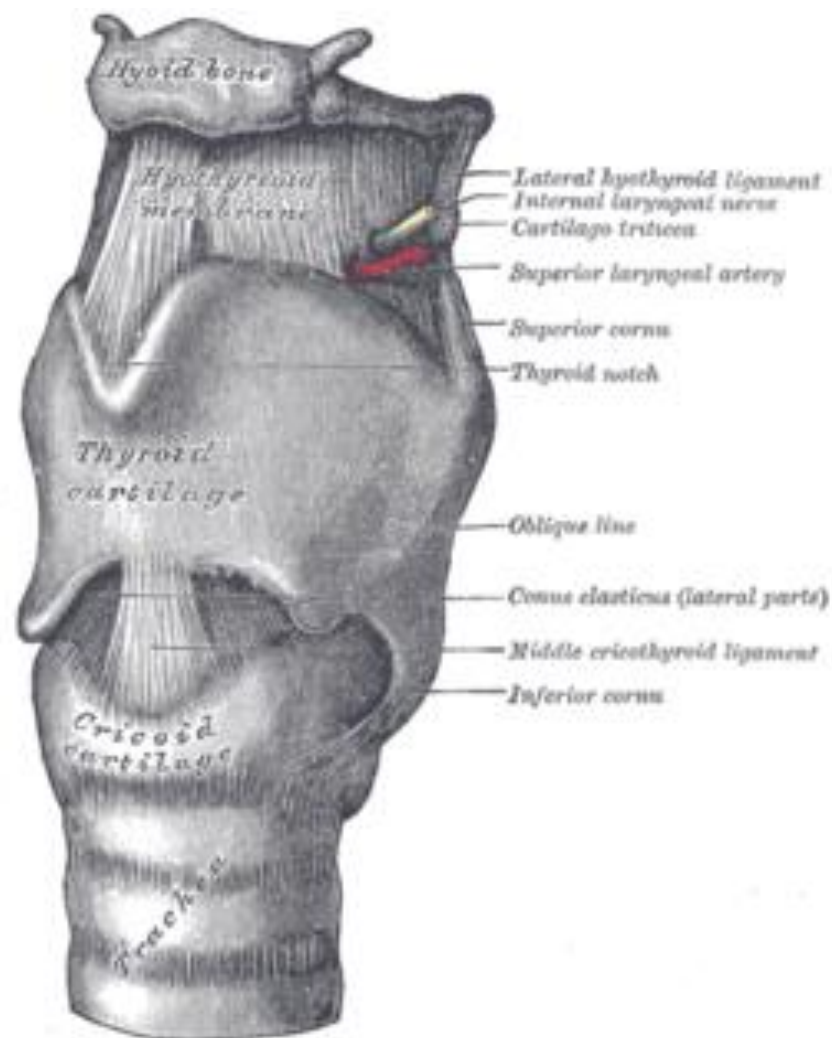
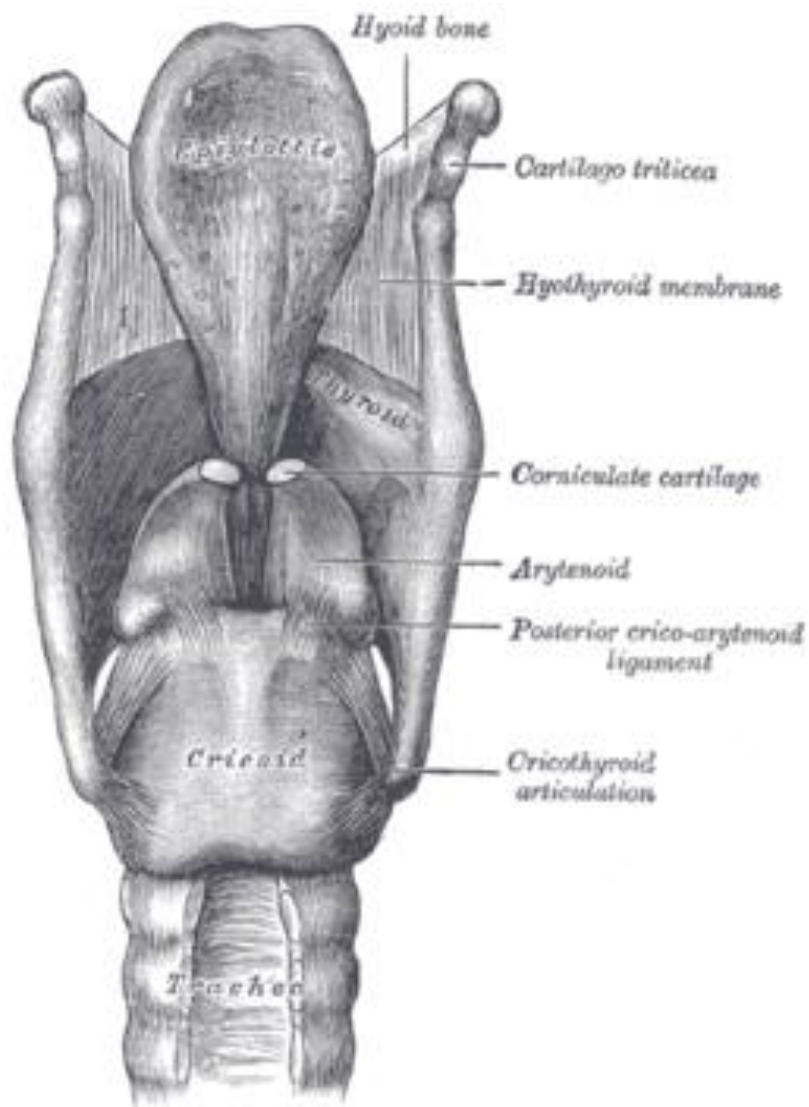
Figure 1. Schematic representation of the sagittal anatomy of the larynx, demonstrating the preepiglottic space and its limits (modified from Dursun).

Adomo obuolys

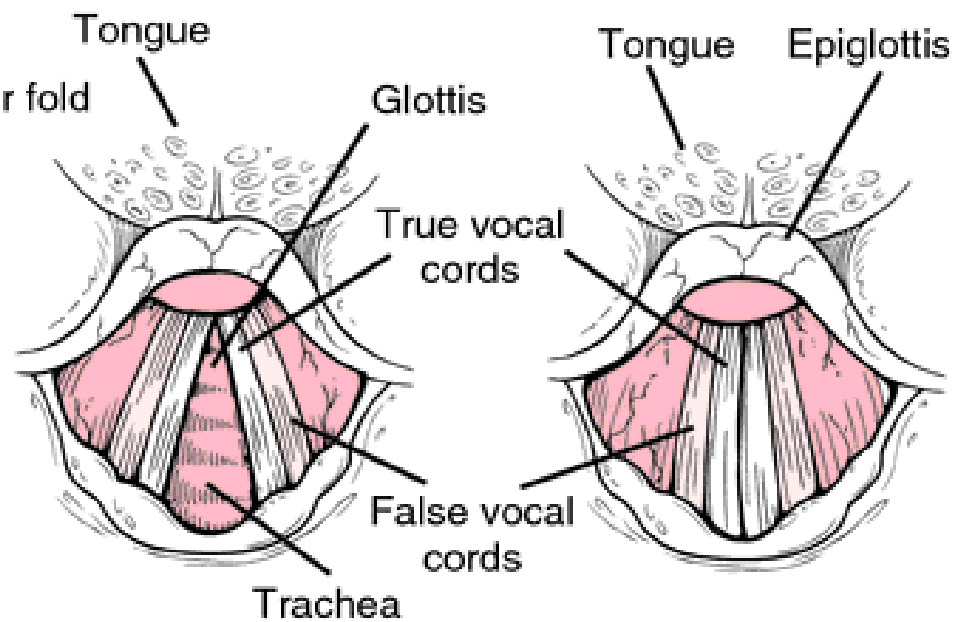
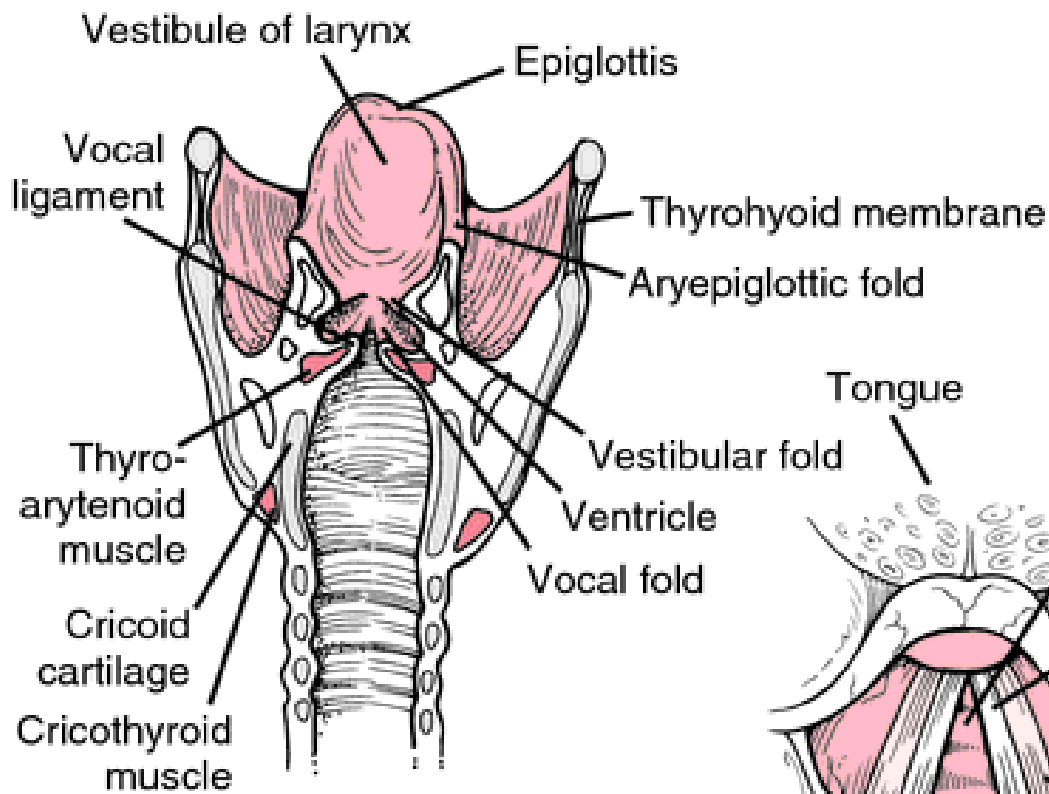
Balso klostès

An anatomical illustration of the human head and neck, showing the larynx and surrounding structures. The larynx is highlighted in a light blue color, and the surrounding cartilages are shown in a light pink color. The diagram includes the mandible, hyoid bone, and the first few vertebrae of the cervical spine. A white rounded rectangle with a black border is centered over the larynx, containing the text "Cartilages of the Larynx".

Cartilages of
the Larynx

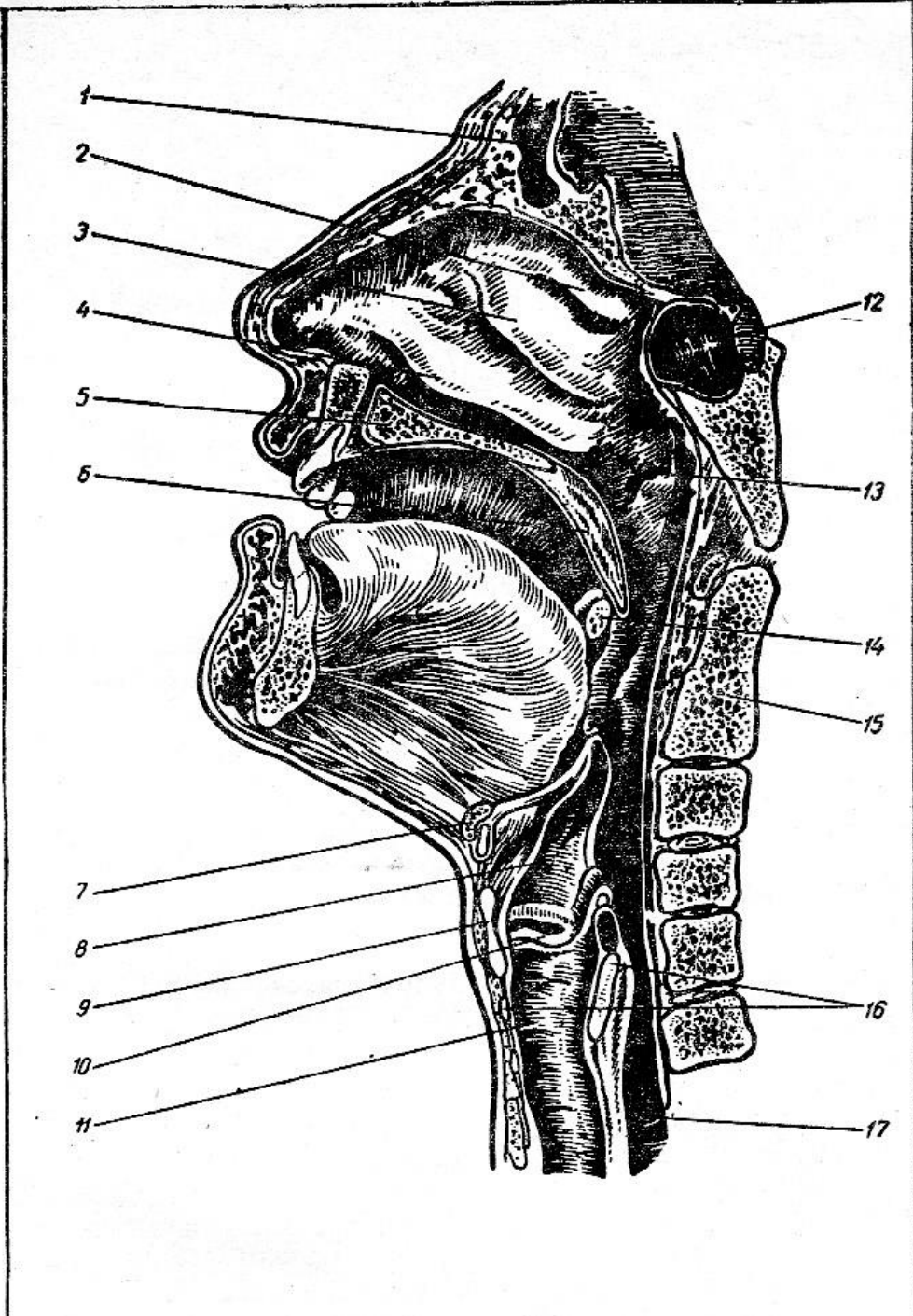

Rezonatorių sistema

Rezonuojančios ertmės:

- Viršstyginė gerklų ertmė;
- Ryklės ertmė;
- Burnos ertmė;
- Nosies ertmė

Artikuliacinis aparatas

- Balso klostės
- Lūpos
- Dantys
- Liežuvis
- Kietasis gomurys
- Minkštasis gomurys
- Apatinis žandikaulis
- Viršutinis žandikaulis

Žmogaus balsų tipai ir rūšys

- Vaikų
 - sopranai arba diskantai (aukšti balsai)
 - altai (žemi balsai)
- Moterų
 - sopranai (aukšti balsai)
 - mecosopranai (vidutiniai balsai)
 - kontraltai (žemi balsai)
- Vyrų
 - tenorai (aukšti balsai)
 - baritonai (vidutiniai balsai)
 - bosai (žemi balsai)

Famous

Class	Range	Singer's Sex	Famous
Soprano	B3-C6	Female	Mariah Carey
Mezzo-Soprano	A3-A5	Female	Beyoncé
Contralto	F3-F5	Female	Adina
Countertenor	G3-D5	Male	(this range)
Tenor	C3-F4	Male	Pavarotti
Baritone	E2-E4	Male	David Byrne
Bass	E2-E4	Male	Harry Williams

Balso rūšies nustatymas

- Balso tembras – garso spalva.
- Balso diapazonas.
- Pereinamos natos.
- Balso stiprumas.

Garso ataka

- Visi pedagogai žino, kas yra garso ataka, be ne visi pripažįsta didelę jos reikšmę gerai vokalo kokybei.
- Pedagoginėje praktikoje naudojami įvairūs atakos būdai dainininko balsu formavimo proceso metu, kovai su vokalinio garso defektais.

Kas yra garso ataka?

- Gerklose atsirandančio vokalinio garso pradžia (pradinis momentas) vadinamas garso ataka.
- Garso atakos skirstomos:
 - 1) minkštoji garso ataka;
 - 2) kietoji garso ataka;
 - 3) iškvepiamoji arba pasyvioji (pavėluotoji) garso ataka.

Minkštoji garso ataka

- Garsas švelnus, kantileninis (= ja-jo arba mi-mé-ma-mo-mu).
- Tai garso atakos etalonas.
- Išgaunamas ramus, elastingas garsas.

Kietoji garso ataka

- Garsas tarsi sprogsta (= ta-tū, to arba da).
- Tinka dramatiniams kūriniams.
- Vargina balsus.
- Būdinga staigios pradžios judriai muzikai.
- Kuo didesnis choro kolektyvas, tuo svarbiau kad būtų naudojama kietesnė ataka.

Iškvepiamoji arba pasyvioji (pavėluotoji) ataka

- = cha, cho.
- Daugiau naudojama populiariosios ir miuzikliniame dainavime.
- Garsas tarsi "jvažiuoja".

Balso registrai

- Krūtininis registras
- Mediumas (moterims)
- Galvinis registras
- Falcetas (vyrams)

Soprano

Chest Register Middle Register Head Register

The Soprano staff shows a sequence of notes: G4 (Chest Register), A4 (Chest Register), B4 (Middle Register), C5 (Middle Register), D5 (Head Register), E5 (Head Register), F5 (Head Register), and G5 (Head Register). Brackets above the staff group these notes into three registers: Chest Register (G4-A4), Middle Register (B4-C5), and Head Register (D5-G5). The notes D5, E5, F5, and G5 are marked with a 'b' symbol, indicating a breath mark or a specific vocal technique.

Contralto

Chest Register Middle Register Head Register

The Contralto staff shows a sequence of notes: G3 (Chest Register), A3 (Chest Register), B3 (Middle Register), C4 (Middle Register), D4 (Head Register), E4 (Head Register), F4 (Head Register), and G4 (Head Register). Brackets above the staff group these notes into three registers: Chest Register (G3-A3), Middle Register (B3-C4), and Head Register (D4-G4). The notes D4, E4, F4, and G4 are marked with a 'b' symbol, indicating a breath mark or a specific vocal technique.

Countertenor

Lower Notes

Higher Notes

Extremes

The Countertenor staff is written in treble clef. It features three groups of notes: a pair of notes in the lower register (labeled 'Lower Notes'), a pair of notes in the upper register (labeled 'Higher Notes'), and a pair of notes at the very top of the staff (labeled 'Extremes').

Tenor

Lower Notes

Higher Notes

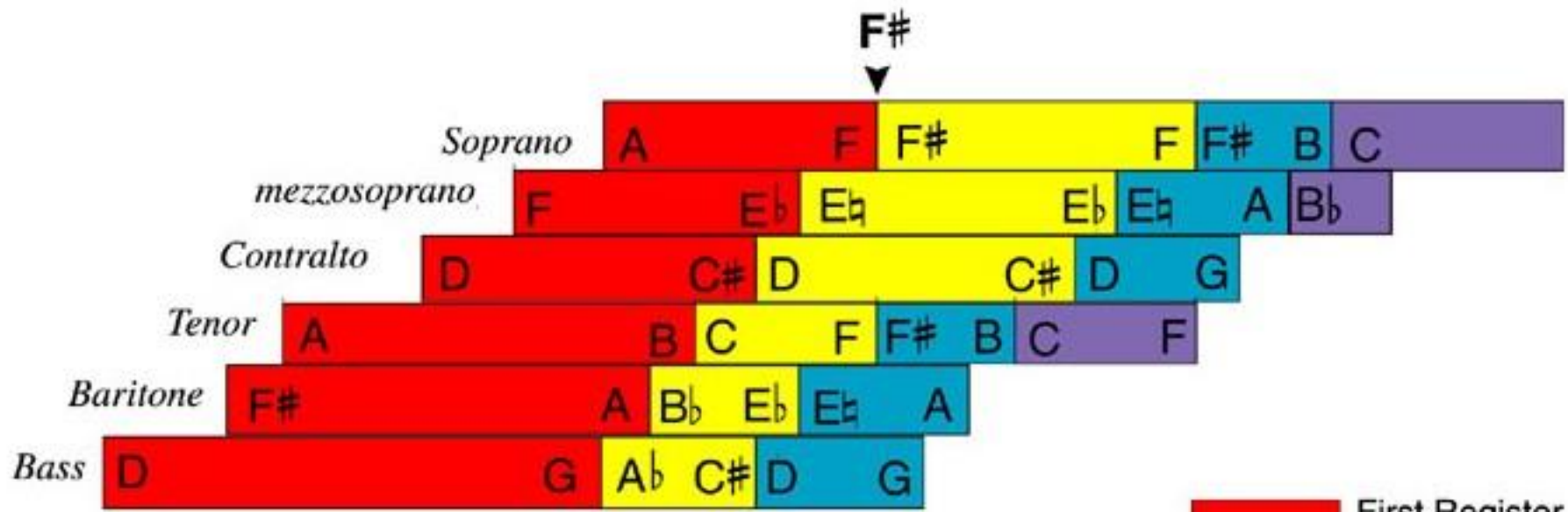
The Tenor staff is written in bass clef for the first two notes (labeled 'Lower Notes') and then switches to treble clef for the next two notes (labeled 'Higher Notes').

Baritone

Lower Notes

Higher Notes

The Baritone staff is written in bass clef. It features a group of four notes in the lower register (labeled 'Lower Notes') and a group of two notes in the upper register (labeled 'Higher Notes').

- First Register
- Second Register
- Third Register
- Fourth Register

Kuo skiriasi balsas nuo kito muzikos instrumento?

Vokalinės pratybos

Vokalinių pratybų tikslas:

- Balso „apšilimas“;
- Balso ir vokalinės technikos formavimas;
- Balso paruošimas atlikti vokalizės ir vokalinius kūrinius.
- **Įsidainavimas** – tai sąmoningas balsas ir viso kūno paruošimas pilnaverčiam dainavimui.

Vokaliniai pratimai

- Garso formavimo (kantilenos lavinimo) ir kvėpavimo pratimai;
- Atramos, atakos ir garsų jungimo lavinimo pratimai;
- Registrų išlyginimo pratimai;
- Dikcijos ir artikuliacijos (tarties) lavinimo pratimai;
- Ritmo lavinimo pratimai;
- Intonacijos lavinimo pratimai;
- Vokalinės technikos lavinimo pratimai.

Vokalizēs ir jū įvairovė

Concone. Op. 11 30 DAILY EXERCISES--High Voice Vocal

SCHIRMER'S LIBRARY
OF MUSICAL CLASSICS

Vol. 294

CONCONE

Op. 11

Thirty Daily Exercises

For High Voice

DESIGN COPYRIGHT 1939, RENEWED 1967, BY G. SCHIRMER, INC.

COLLECTION LITOLFF.

PRACTICAL SINGING TUTOR

BY
FRANZ ABT.

Op. 474.

Part I. SCALES AND INTERVALS.
Part II. EXERCISES FOR THE CULTIVATION OF FLUENCY.
Part III. SOLFEGGI AND EXERCISES ON VOCALISATION.

EDITION for BARITONE or BASS.

Revised and enlarged edition.

BRAUNSCHWEIG:
HENRY LITOLFF'S VERLAG.

PARIS: Enoch Perez Fils. BOSTON: Arthur P. Schmidt. LONDON: Enoch & Sons.
COPENHAGEN: Wilhelm Hansen. BATAVIA: N. Schagen.

Kiti svarbūs mokymo aspektai

- Kvėpavimo lavinimas.
- Balsių neutralizacija dainavimo mokymo procese.
- Dikcijos ir artikuliacijos lavinimas.
- Niuansai ir interpretacija.
- Dainuojame žaisdami, žaidžiame dainuodami!

D È K O J A M E !